

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ KIM TUYẾN

**TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO CHỦ ĐỀ
TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM LỚP 11
Ở TRƯỜNG THPT THỊ XÃ PHỔ YÊN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ KIM TUYẾN

**TỔ CHỨC DẠY HỌC THEO CHỦ ĐỀ
TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM LỚP 11
Ở TRƯỜNG THPT THỊ XÃ PHỔ YÊN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: LỊCH SỬ VIỆT NAM

Mã số: 8229013

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS HÀ THỊ THU THỦY

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, không trùng lặp với các đề tài khác và chưa từng được ai công bố ở bất cứ tài liệu nào.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2020

Học viên

Nguyễn Thị Kim Tuyền

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian nghiên cứu, luận văn “*Tổ chức dạy học theo chủ đề trong dạy học Lịch sử Việt Nam lớp 11 ở trường Trung học phổ thông thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên*” của tôi đã hoàn thành. Trong quá trình nghiên cứu tôi đã nhận được những sự giúp đỡ vô cùng quý báu của các tập thể và cá nhân. Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến cô giáo hướng dẫn PGS.TS. Hà Thị Thu Thủy đã tận tình giúp đỡ hướng dẫn, trong suốt thời gian thực hiện luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Chủ nhiệm Khoa, các giảng viên Khoa Lịch sử, các cán bộ Phòng Đào tạo, Thư viện - Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, giáo viên và học sinh các trường THPT Bắc Sơn, Lý Nam Đế, Lê Hồng Phong, Phổ Yên, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên đã tạo điều kiện cho tôi trong việc thực nghiệm và điều tra thực tế.

Tôi xin cảm ơn gia đình, đồng nghiệp và bạn bè đã luôn giúp đỡ, động viên tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 6 năm 2020

Học viên

Nguyễn Thị Kim Tuyến

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU.....	v
DANH MỤC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Mục đích, đối tượng, nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu.....	9
4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu	10
5. Giả thiết khoa học.....	10
6. Ý nghĩa của đề tài	10
7. Đóng góp của luận văn	10
8. Bố cục luận văn	11
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN TỔ CHỨC DẠY HỌC CHỦ ĐỀ TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM BẬC THPT.....	12
1.1. Cơ sở lí luận.....	12
1.1.1. Một số khái niệm	12
1.1.2. Nguồn gốc, bản chất của dạy học theo chủ đề	13
1.1.3. Ưu thế của dạy học theo chủ đề.....	19
1.1.4. Quan điểm chỉ đạo của Đảng và Nhà nước	21
1.1.5. Vai trò, ý nghĩa của tổ chức dạy học theo chủ đề lịch sử.....	22
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	24
1.2.1. Về phía giáo viên.....	26
1.2.2. Về phía học sinh	30
1.2.3. Một số nhận xét	34
Tiểu kết chương 1	36

Chương 2. BIỆN PHÁP TỔ CHỨC DẠY HỌC CHỦ ĐỀ TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ VIỆT NAM LỚP 11 Ở TRƯỜNG THPT THỊ XÃ PHỔ YÊN. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	37
2.1. Vị trí, mục tiêu và nội dung cơ bản phần Lịch sử Việt Nam lớp 11	37
2.2. Nguyên tắc tổ chức dạy học chủ đề trong dạy học Lịch sử Việt Nam lớp 11	39
2.3. Biện pháp tổ chức dạy học theo chủ đề trong dạy học LSVN lớp 11	42
2.3.1. Nhóm biện pháp chuẩn bị xây dựng kế hoạch dạy học theo chủ đề	42
2.3.2. Nhóm biện pháp tổ chức dạy học theo chủ đề bài học nội khóa.....	53
2.3.3. Nhóm biện pháp dạy học chủ đề lịch sử trong hoạt động ngoại khóa	69
2.4. Thực nghiệm sư phạm	75
2.4.1. Mục đích, đối tượng, địa bàn thực nghiệm.....	75
2.4.2. Chủ đề và phương pháp thực nghiệm.....	76
2.4.3. Kết quả, nhận xét.....	77
Tiểu kết chương 2	81
KẾT LUẬN	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO	85
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Xin đọc là
DH	Dạy học
DHLS	Dạy học lịch sử
ĐHSP	Đại học Sư phạm
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
HĐNK	Hoạt động ngoại khóa
KHMH	Kế hoạch môn học
LS	Lịch sử
LSDT	Lịch sử dân tộc
LSVN	Lịch sử Việt Nam
NL	Năng lực
NXB	Nhà xuất bản
PPDH	Phương pháp dạy học
PC	Phẩm chất
SGK	Sách giáo khoa
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1.	Mức độ sử dụng và hiệu quả của các cách tiến hành dạy học theo chủ đề lịch sử	29
Bảng 1.2.	Mức độ quan tâm về các hoạt động trong giờ học chủ đề lịch sử	33
Bảng 1.3.	Nhận thức về khó khăn của học sinh khi học tập theo chủ đề lịch sử.....	34
Bảng 2.1.	Kế hoạch môn học (phần LSVN) lớp 11 - THPT.....	48
Bảng 2.2.	Tiêu chí phân tích và đánh giá kế hoạch dạy học theo công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH	52
Bảng 2.3.	Kết quả kiểm tra cuối giờ	78
Bảng 2.4.	Tổng hợp kết quả học lực	79

DANH MỤC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1.1. Nhận thức về tầm quan trọng của các mục đích dạy học theo chủ đề lịch sử trong nhà trường phổ thông hiện nay.....	26
Biểu đồ 1.2. Mức độ sử dụng các phương pháp dạy học trong giờ học theo chủ đề lịch sử.....	27
Biểu đồ 1.3. Những khó khăn của giáo viên khi dạy học theo chủ đề lịch sử.....	30
Biểu đồ 1.4. Các hoạt động học tập và mức độ diễn ra trong giờ học theo chủ đề LS.....	32
Biểu đồ 2.1. So sánh điểm chủ đề giữa các lớp.....	78
Biểu đồ 2.2. So sánh học lực học sinh các lớp	80

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Nghị quyết số 29 NQ/TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 của Ban Chấp hành Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đã xác định rõ nhiệm vụ của giáo dục phổ thông hiện nay là *“Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng, chú ý các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy và học”* [14]. Thực hiện chủ trương trên, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tổ chức triển khai tập huấn đổi mới cách dạy học theo chủ đề cho giáo viên toàn quốc từ năm học 2014 - 2015 nhằm giúp họ nhận thức và thực hiện tốt hơn việc đổi mới để từng bước nâng cao chất lượng dạy học bộ môn. Dạy học theo chủ đề có nhiều điểm mới, các nhiệm vụ học tập được giao cho HS, HS chủ động tìm hướng giải quyết vấn đề; kiến thức không vụn vặt, riêng lẻ mà được tổ chức lại thành hệ thống, có quan hệ chặt chẽ; sau khi học không chỉ hiểu, biết, vận dụng mà còn biết phân tích, tổng hợp, đánh giá.

Thực tế việc vận dụng dạy học theo chủ đề hiện nay ở trường phổ thông còn nhiều bất cập, hiệu quả chưa cao. Một số GV chưa nhận thức đúng tầm quan trọng của việc triển khai bài học theo chủ đề để phát huy vai trò tích cực, chủ động, sáng tạo của HS nên chưa thật sự quan tâm tổ chức dạy học theo chủ đề trong các giờ học Lịch sử. Phần lớn GV vẫn dạy theo lớp - bài cụ thể trong sách giáo khoa, nặng về truyền thụ kiến thức. HS thụ động và phụ thuộc nhiều vào GV trong quá trình tiếp nhận kiến thức, nên cảm thấy nhàm chán, không hứng thú với bộ môn LS, làm cho chất lượng dạy học bộ môn thấp, chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra. Do vậy, trong chương trình giáo dục phổ thông mới công bố năm